

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Mária-fy-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények ezimzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 16 forint. Negyedévre . . . 4 forint.
Félre . . . 8 forint. Egy óra . . . 1 fnt 50 kr.

Egyes szám ára 5 krajczár.

Megjelenik mindennap, kivéve a vásár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög ccentiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora 3 forint.

Nyitlőteri cikkeik garmond sora után 20 kr. fizetendő.

A brassói zászló.

A brassói zászló-ügy tényállását nem tudom a közleményekből tisztán kienni. Olvastam a lapok híreit s nekem is van értesülesem magán uton. De a különböző forrású értesülésekben teljes tárgyi összhangot nem kapok.

Annai bizonyosnak látszik, hogy a kékpíros zászló használata dolgában a kormány intézkedett. Ezt az intézkedést az állam illetékes hatóságai fogatosították is. A zász urak pedig össze-fogva az oláh urakkal (ebben az ölelkezésben mindig sajnálattal látom egy magasabb rendű faj agyonszorítását), hevesen megtámadták a vármegyei közgyűlésen a kormányt és össze közgeit — minék az lett a következménye, hogy a kormány visszavonta intézkedését.

Ebben az eljárásban hemzseg a gyarlóság, a tévedés és hiba.

Legyünk tisztába, hogy zász-zászló nincs. Zászlója csak törvényesen konstitált testületnek lehet. Tehát egykülön meghatározott célokkal bíró, saját eszközeivel dolgozó szervezetnek. Lehet zászlója egy vármegyének, egy városnak, egy tűzoltó szövetségnek, bármely egyletnek. Van zászlója az országnak, a hadseregnek, a dinasztának. De a grammatikának zászlója nincs. Sem az oláh, sem a zász, sem a magyar grammatikának.

Vagyis *fajéazsók* nem léteznek. Mivel, hogy konstitált fajok sem léteznek a hazában. Egyik sem áll külön szervezetben: sem a magyar, sem a zász, sem a tót, sem az oláh, sem a zsidó, sem a cigány. Egyiknek sincs tehát zászlója.

Mire is zászló egy fajnak? Hol tartásák, ki őrizze, ki rendelkezék fölötté? A fajnak nincs testületi organizációja. Elnöke, titkára, jegyzője, szabályzata, vagyona, tagsági díja, végrehajtó és tanácskozó szerve egyetlen fajnak sincs. Itt tehát a zászló: nesze semmi fogd meg jól.

Igenis van szervezete az *egységes magyar nemzetnek*. De nem külön magyar fajnak, hanem annak a nemzeti gyűjtő fogalomnak, a melyhez minden faj és minden nyelvű ember tartozik, a ki honpolgári jogot élvez ebben a hazában. Ennek az egységes magyar nemzetnek teljes egyenjogúsággal tagja ug a magyar nyelvet, mint a zász, oláh, tót, cigány, szerb nyelvet beszélő ember kivétel nélkül. Ezek mind-

nyájan egyenjogu egyedek szemben a nagy nemzeti közönséggel.

Egy kis gyakorlati körültekintés hamar meggyőzheti a zászokat, hogy zász-zászló nem lehet. Egyszerűen azt kérdem: ha elfoszlik, ki van hivatva ujat készíteni? Ki köteles a készítés költségét fedezni? Ki határozza meg a szövetség és himzésnek minőségét? Ki rendelkezik annak kitűzése fölött? Ki helyezi el; ki gondolja? Végre is minő gyülekezettől nyerheti ez a rendelkező a megbízatást? Kikből áll az a gyűlés? Ki hívja össze? Ki vezeti? Ki fogatosítja határozatait?

A zász nép kebelében vannak igen jóra való szervezetek. Főlemlitem a virázgó egyházakat, iskolákat, pénztárakat, ipartestületeket, gazdasági egyleteket, az universitást, a gazdag közsegeket és szép városokat. Ezeknek mind lehet zászlójuk. Egyiknek ilyen, másiknak olyan. De maga a zász nép egészben véve, mint öncélú, önvagyonu, önkormányzattal bíró testület szervezve nincs. A nincsenek pedig zászlója sincs.

Ha mégis zász-zászlót használ akár egyes ember, akár testület, akár város: akkor nem csak tüntet egy fennálló államrend ellen, hanem egyenes ellentétbe helyezi magát a törvényesen és történelmileg létrejött egységes magyar nemzet fogalmával, tehát azzal a bázissal, a melyre az állam egy évezred küzdelmei között fölépült.

Ezzel gondolom, minden objektív zász embert sikerült meggyőzőnöm, hogy a kékpíros zász-zászló használata ellenkezik az állameszmével, az alkotmánynyal és a józan ésszel. Éretlen suhanczok, bele tüzelhetik magukat ilyen ellentétekbe, de komoly férfiak elébe szebb kötelességeket és nehezebb terheket állít az élet.

Már most nem tudom, miként intézkedett a kormány a kékpíros zászló használata fölöl, mely véletlenül meg egyezik Brassó városnak színeivel. Csak azt látom, hogy a kormány közegei fogatosították a rendelkezést. E miatt ellenséges indulatu támadásoknak lettek kitéve s miközben magukat megvédelmezni iparkodtak, ugyancsak a komány hatályon kívül helyezte intézkedését.

Ez a tény hihetetlenül hangzik, de több oldalról megerősítést nyer. Ha igaz; alig van ennél elszomorítóbb eset. Mert hagyján, ha csak a kormány gyengeségéről tenne bizonyosságot. Kényss kérdésekben a simogató eljárásának is van igazolása. A kormányok változ-

nak. A gyöngét erős válthatja föl. Az erőtlenség tehát csak futó baj. De ebben az ügyben nemcsak erőhiányt látunk, hanem azt a feneketlen tervszerűtlenséget is, mely a nemzetiségi kérdést immár harmincz év óta jellemzi.

A kormánynak nem volt és ma sincs normatívuma. Az élet szeszélye fölvetette a kérdéseket s azokat hol elsimitották, hol elfojtották, hol ignorálták — de mindig csak ötletek szerint. Azonban egynek sem nyultak a hóna alá; egyet sem néztek meg alaposan; és a megoldást egynél sem vették végbe. Csak taszigálták ide-oda, mint alkalmatlan házi butort, melyet örökségként kapott mindenik s egyik sem tudta, hogy mit tegyen vele.

Szabadságharcunk alatt a nemzetiségi kérdés véres aktualitást nyert. Az abszolutizmus idejében keserűen tapasztaltuk, hogy állami létünknek egyik achilles-sarka ez a kérdés, mert a nemzetiségek készek voltak a haza szabadságát, függetlenségét, alkotmányát idegen uralom jármába hajtani. A kiegyezés áldozatainál egyik főmotívum a nemzetiségi kérdés volt. Vezérlő férfiak és malom alatt polízálok egyaránt azt hangoztatták, hogy azért kell áldozatokat hozni az osztráknak, mivel rekompenzációképen erőt szerzünk a nemzetiségi kérdés megoldására.

Tudta tehát mindenki, hogy fontos, kényes, veszélyes kérdés vár megoldásra s hogy a megoldás nélkül állami életünk nem tekinthető teljesen konsolidálónak. És mégis harminczkét év telt el — semmittevással. Nincs a vezeklésnek az a kegyetlen neme, melyet volt kormányaink e mulasztás miatt meg nem érdemelnének. Biztos cél és megállapított terv nélkül merészt vállalkozni mindenik az ország vezérlétre. A történelmi felelősségnek egész sulya fog e miatt erre a korszakra nehezedni. Ebben a kérdésben valóságos csodót mondott a magyar kormányzasi képesség.

A feneketlen tétovázás gyümölcse a brassói zászlóügy is. Meg sem tudott megedni a kormány rendelkezése s már is visszavonták. Ezzel igazat adtak azoknak az ellenséges indulatu elemeknek, a kik nem tudták a maguk igényét megkapni sem az államrendben, sem a józan észben. Megnövelték az ellenség szarvát és megalázták saját közegeik tekintélyét.

Jó oldala az eljárásnak egy van. Mert nem kétlem, hogy Mauer főispán

le fog mondani. Ilyen kaliberű férfi nem való fontos pozíciók betöltésére. Ő tehát le fog mondani, mert személyi és hivatali állásának ezt a mélységes megaláztatását, mint önérzetes ember el nem tűri. Enyi jó oldala van az intézkedésnek. A kormányzat meg me nekül egy arra nem termelt közegetől. De miként fogja az utód kiköszörülni azt a csordát, melyet a kormány tétovázó eljárása a magyar állam tekintélyén ütött?

Bartha Miklós.

Politikai hírek.

Kilépés a szabadelvű pártból. Az „U. H.” értesülése szerint gróf Haller János Udvarhely-vármegyének volt főispánja az udvarhelymegyei és városi szaaadelvű pártból való kilépését e hó 5-éről keletkezett és a pártelnökhöz intézett levelében bejelentette.

Követ és képviselő. Régente kiválasztotta a megye a saját embereiből azt, a ki érdemes volt a megisztelésre, azután megbízással felküldte, hogy képviselje. Most kiválaszt a jelölt ur egy kerületet, megveszi és viseli a saját képét. S az a sajátságos, hogy mégis mi fizetjük azt a társaságot, melyben a legszerényebb inkompatibilis ur is legalább 8—10 üzletet egyesít magában. A hajdani jó követekből „alkotmányos” képviselők lettek. Azt mondták, hogy minden egyes mandátumos az egész ország követe s így nem diktálhat neki a saját választókerülete semmit. Ma megválasztják ellenzéki programmal, holnap átlép a kormánypártba s teszi ezt annak a kerületnek mandátuma alapján, a melyik törzsellenzéki s mint ellenzéki választotta őt meg. Hát mire való akkor a választás? Hol a kapocs, mely a törvényhozást a szavazókkal összeköti. Ki hozza így a törvényeket? Az a 400 ember 18 milliónak? Miért kötelei azután azt a 18 milliót az a 400 képviselő, ha az a 18 millió abszolúte ki van zárva abból, hogy azt a 400 szavazatot, mely az ő nevében történik, irányíthassa? Jó lesz ezt a kérdést fontolóra venni, a mikor meg lesz szabva a fuvardíjak és ellátási költségek révén egy-egy kerületnek az ára.

A kongrua bizottság tilései. A katholikus központi kongrua-bizottság egyes osztályai a jövő héten folytatják tanácskozásaikat. A harmadik osztály Széll Ignác belügyminiszeri államtitkár elnöklése alatt okt. 24-én, a második osztály pedig Horánszky Nándor országgyűlési képviselő elnöklése alatt okt. 25-én tart ülést.

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1899. Október 23

Szász műkincsek a párisi kiállításon.

Az erdélyi szászok között, főképe a templomokban (tudvalevőleg) sok régi műkincs maradt fenn a régi szászadokból. A kőfallal kerített templom-erődök, a minő jóformán minden szász faluban van, nemcsak a népek nyujtottak menedéket az ellenség ellen, de megoltalmazták legfőbb vagyonukat s első sorban a templomok kincseit. Ezeknek köszönhetik leginkább a szászok, hogy jobban megőrizhették régi műkincseiket, mint pl. a magyarok, vagy a maguk közt várat nem tűrő székelyek. A magyar vár aristokratikus, a zász a legdemokratikusabb intézmény, amaz egy uré, családé, emez a községé, a nép összességéé volt. A mi hegyen épült vár van közöttük, az is „Bauernburg” (paraszt-vár) volt s ugy nevezik maig is, szemben a templomi erődökkel (Kirchenkastell), a mely szintén az egész egyházközségé volt és az maig is.

A párisi kiállítás magyar osztályának kormánybiztos Lukács Béla, a zász műkincsek kiválogatására egy zász és magyar tagokból álló vegyes bizottságot kért fel, melynek tagjai voltak magyar részről Szalay Imre, min. tanácsos, a tört. bizottság elnöke, Szédeczky Lajos az erdélyi bizottság előadója s zász részről Pildner Ferenc, köhalmi orsz. képviselő és Csáki Mihály, a n.-szabeni Bruckenthal-múzeum igazgatója, a kikhez tanulmány czéljából önkéntesen csatlakozott még Bauer Antal, az ugodi kerület országgyűlési képviselője.

A bizottság okt. 2-án kezdette meg tanulmány körútját Nagy-Szebenben.

Nagy-Szeben városa fegyvertára (az u. n. Rüstkammer) már az 1896. milleniumi kiállításon is gazdagon volt képviselve, 30 drb. fegyverrel, melyeken kívül most decoratív czélból a régi zász ispánok beiktatása alkalmával használt díszzászlók közül válogattunk ki egy néhányat s I. és II. Rákóczy György s Apafi Mihály fejedelemek zászlait és 6 drb. tárcsapaizst, meg 6 drb. lobogós hadi kopját.

A n.-szabeni ág. ev. templom műkincsei közül 12 darabot írtunk fel, melyek közt legértékesebb (3000 frtra becsültük) a Hann Sebestyén XVII. századi hírneves ötvös által készített fedeles kupa, oldalán két remek domborműben Sába királynője és Salamon dőlelete.

A Bruckenthal-múzeumban a kelyheken, serlegeken kívül főképe szép, 200—300 éves mellboglárokat, nő öveket, nő nyakékeket (Baresayné sz. Bruckenthal Sofia adománya).

Szebenben Lüdecke ékszerész a kiállításra átnedgett egy XVII. századi remek mellboglárt (morsus, Häftel), a mely teljesen zománcozva van s magas virágokkal, lombokkal díszítve s drágakövekkel kirakva. Unicum a maga nemében, nagy feltűnést fog csinálni, értéke 1400 fnt. Schwabe ékszerésznél egy reme rózsaazománczu női öv van, melyet 1000 frtra becsült.

N.-Szeben vidékén leghíresebb és leg gazdagabb kincse van Nagy-Disznód (Heltau) templomának, melyet, a hagyomány szerint, viharos időkben a templomba befalazva őriztek s renden csak a két gondnok (Kirchenwatter) tudta a kincsek hollétét. A legértékesebb darab közöttük egy igen nagy aranyozott ezüst XV. sz. ereklyetartó feszület gyöngy és zománcz ékítéssel, Krisztus keresztfeszítése, két oldalt s fent angyal alakok domborműivel, oldalában, állítólag a Krisztus keresz-

fájából való darabokkal és a megváltó ruhájából való szövetdarabbal. (Értéke 25,000 frtra van becsülve.) A másik rendkívül értékes darab egy XV. sz. monstrantia, font aranyba foglalt hegyikristály helyekkel. (Értékét 15,000 frtra becsülték.) A kelyhek sorozata a XIV. századon kezdődik s minden évszázadból van 1—2 darab, közöttük Hann Sebestyéntől egy ciborium s egy fedeles kapu.

Szeben vidékén még Nagy-Selyken van egy igen régi (XIV. sz.) s ritkaformájú kehely, majusculás feliratokkal.

Szebenből utba ojtve Fogarast, az ottani ref. egyháznál egy kelyhen és két fedeles kupán kívül értékes műkincse az egyháznak az istenes Bethlen Kata grófnő maga himezte szószerk-terítője, sárga selyem alapon selyemvirágokkal, férje gr. Teleki József és a saját czimerével.

Brassóban a városházán levő gyűjteményben legértékesebb a régi főbírói 3 szögletű díszpallos 1549-ből (1000 frtra becsültük), a szintén XVI. sz. hóhérpallós és egy keleti ornamentikázal díszített XVII. sz. bőrköpeny.

A Barcaságban végig járván a nevezetesebb helyeket, a legértékesebb műkincset Szent-Péteren találtuk, egy kora-góth-stíli kehelyben, melynek nyelgombján csucsos tornyos baldachinok alatt szentek alakjai állottak. Kevésbé szép, de még régibb testvérpéldánya a Csernátfalu magyar luth. egyház kelyhe filigrán díszítéssel. Prázmáron is van egy igen szép, gazdag lombdíszítésű gothikus kehely 1529-ből.

Szegvár vidékén más irányban volt gazdag eredménye a kutató körutnak. Segesvárt, a mely asztalos munkával ma is messze vidéket lát el (a tulajdonos festett butorok Szeben vidékén is Segesvárról valók) a XV.—XVI. században magas fokon állott a fafaragó művészet s ebben az időben ott és a vidéken számtalan művészi faragványu

ajtó, templomi karszék, oltárisz, láda stb. készült. A Nagy-Küküllő, Kis-Küküllő s ezek mellékvölgyeiben fekvő városok és falvak templomaiban sok helyütt láthatunk igazi művészzettel faragott, díszített templomi karszégeket.

A fafaragászat egyik kiváló műremekére akadunk a berethalmi templom sekrestye-ajtájában, melynek gyönyörű berakott mivű (intarsia) építményei felett egy czimerben a templomot építtető János plébános czimere van kirakva (kehely alak s mellette 10 betűk) s felette 1515. évszám. Ennek a zárókészítmény is valódi mestermű, kerek szakkal s mind a négy oldalán kinyúló, összesen 24 tolu-zárral. (Megígérték a kiállításra a segsváriakkal együtt.)

Berethalmon még egy rózsaazománczu női övet s ugyanott és Szent-Agotán igen szép bolgárokat találtunk.

Medgyesen a templomi kincsek között gyönyörű és igen értékes kelyhek vannak.

Nagy-Ekemenzőn régi kehelyen kívül egy mult századi zománczos serleg a legfőbb kincs.

Beszterczén a templomi serlegek és a faragott karszékék s ajtók a legnagyobb értékű műkincsek.

A brassai templom góthikus díszítésű aytájan is MCCCLXXVII. évszám olvasható.

Ha ezeken kívül még megemlítjük a zász templomok 2—300 éves szőnyegeit, melyekből a brassai templomban közel száz darabból álló collectio talán Európa legnagyobb e nemű gyűjteménye, ugy rövid összefoglalásban rámutattunk ama műkincsekre, melyekben a zász templomok olyan gazdagok s melyeknek a párisi kiállításra átnedgetésével Erdély régi culturájá a magyar műtárgyak kiegészítéséül igen fényesen lesz dokumentálva a világ előtt.

Sz. L.

Nina.

— Angol regény. —

Az Ellenzék részére fordította: AMICA.

XI.

(Folytatás.)

(24)

Látszott, hogy ő ma hódításra készült és hogy nem gyermek játékért várt arra a szép szöke hajú Oroszra, aki mellette állott, kérve őtet, hogy kísérlőnek fogadja el; Severoff herczeg kitűnő lovas volt és Sir Harrynak a legfélelmelebb korlátai sem riasztották vissza.

Beaulere kisasszony Lady Talboynak a fiatalabbik testvére már a lován ült; míg a fivére, Sir Frigyes éppen most jött ki a házból és miután egy másik szép amazont, Lee kisasszonyt, a nyeregbe segített, maga is felült a lovára, miközben szomorúan nézett fel az iskola szoba ablakaira. De az a szép fiatal arc, melyet látni óhajtott, nem volt ottan és ő csalódottan fordult el.

Stafford ezredes a Lady Talboy kocsija mellett állott, házi asszonyával beszélgetve, mert ő ladysága Douglasnak kedvence volt, szerette jószívűségét, őszinteségét és lelkesülését és a férje iránti tökéletes és teljesen odaadó szerelmét, talán inkább bámulta, mint irigyelte.

— Lady Talboy, miért nem viszi a kis Halt magával? — kérde a házi asszonyától. A kocsijában elég hely számára.

— Milyen jó gondolat! Stafford ezredes, köszönöm, hogy ilyen jó mehetséget adott, — mondá Lady Talboy nevetve.

A ponik fejét megfordította és az iskola szoba ablakai alatt állott meg.

— Gyerekek — kiáltá édes, vidám hangon — kérjétek meg Douglas kisasszonyt, hogy egy pillanatra jöjjön az ablakhoz.

A Brassómegeyi Hírlap is erősen fel-szólal a távolmaradottak ellen ezekben:

„A tisztviselőkön kívül csak 6—7 magyar tag volt jelen, pedig egy kis utánjárás-sal 20—30 magyar tagot is lehetett volna összetobozni erre a közgyűlésre, mert sajnos, a mi választott és virilista törvényhatósági bizottsági tagjaink nem tartják kötelességüknek a közgyűlésre eljárást. De hát akkor miért választatták meg magukat és ha állandóan akadályozva vannak, miért nem mondanak le mandátumaikról?” Teljes igazadunk az említett lapnak, mert ha még ilyen fontos kérdésben sem számíthat a főispán még paizshordozóira sem, mint ezt a Kr. Tageblatt gunyosan megjegyezte: akkor kire támaszkodjék, akáki legyen is a főispán? Ha még alispánra, szász ajku tisztviselők támogatására sem számíthat: akkor... De menjünk tovább. Említett lap azt hiszi, hogy a mult szombati nappal vármegyénkben új korszak fog kezdődni.

Épen ezt hiszi és hirdeti a Kr. Tageblatt is, természetesen a maga szempont-jából.

A szász tagok kitünően vannak szervezve, a Magyar Intéző Bizottságnak nem kell egyéb, mint hogy a szászok példáját kövesse s többé ne bolygassa „*zöld magyar-roknak*” azokat, kik abban fáradoztak, hogy lehetőleg minél több magyar jusson be a képviselő testületbe és a törvényhatósági gyűlésbe. Akkor ha nem is értjük el azt, hogy kiverjük a szászokat, a mi képtelenség, de legalább már soknál lehetendő a szászok tulpapasát. Mert akárminthet sejtésük is a dolgot, az unio után csak is a magyar állam és nem a magyar faj, mint azt egy szász tag hangsúlyozta, birhat közös lobogóval. Ma külön lobogója van a szászoknak, akkor a románok, a szerbek, tótok mindannyian külön zászlót követelnek s a veres, fehér, zöld zászló valóban faji zászlóvá süllyedne. Egy politikai nemzetnek csak is egy közös zászlója lehet.

Elhibázott dolog volt a piros-kék zászlót csak Brassó város területén megrendszabályozni, de ha már megtörtént, nem kellett volna azt vissza vonni addig, míg ezt a zászló kérdést teljesen elintézte. Akkor nem történt volna meg a főispán és alispán között azon összeütközés, a mely egyiknek sem emelte tekintélyét, a közönség előtt. Nagyon óhajtanád, hogy ez a piros-kék zászló kérdés mielőbb elintéztessék. Itt ma még a városi kapitányság közegei is két egyenruhát hordanak, veres gallerral díszítve, s így öltözve tiltják el másoknak a piros-kék szín hordozását.

Hát a helynevekről hozott törvény végrehajtása hol késik az éji homályban? Kérdő közelebb egy öreg barátom. Ha tudnám, megmondanám, lón a válaszon.

Tudósító.

A kiskereskedők és a pálinka.

Bpest, okt. 22.

A jövő év január 1-jével életbelépő italmerési törvénynek és az ahhoz kiadott végrehajtási utasításnak némely pontja közelebb érdeklő a kiskereskedőket. Legérősebben érinti őket az a rendelkezés, amely az általuk kimerhető és poharazható pálinka árát nagyon drágára szabja.

Elhiszszük, hogy a kiskereskedők ez által egy kis veszteséget fognak szenvedni, de végre is helyeselnünk kell a kormány eljárását, mert azt érezzük ki belőle, hogy a rendelkezésével maga is hozzá akar járulni az iszákosság csökkentéséhez. Hogy pálinkát ne mérjenek, azt nem tilthatja meg, hogy ne igyanak, azt még kevésbé, belenyúl hát a dologba úgy, a hogyan tud s kimondja, hogy ha már valaki mindenáron mérge akar inni, hát fizesse is méregdrágán meg.

Ennek a rendelkezésnek erkölcsi szem-

Kívánságának engedelmeskedve, a Nina szép feje a gyermekek feje felett rögtön megjelent.

— Nina kisasszony, ide adhatja Hált? — kérdé Lady Talboy nevetve. Stafford ezredes azt sugalmazta, hogy vigyem el ötöt magukkal.

— Minden bizonnyal, — válaszolá Dunstan kisasszony. Lady Talboy, Hail rögtön készen lesz és mehet.

— Köszönöm, — mondá ő lady-sága.

Stafford ezredes, egy gyors pillantást vetve a szép halvány arcára, udvariasan kalapát emelt, aztán elfordult és a feleségéhez ment.

— Di, segítsélek felülni? — kérdé nyugodtan.

— Köszönöm; felesleges, hogy fárasztalak, — válaszolá Lady Diana könnyedén, a mint a herceghez fordult.

Könnyű váll vonással Douglas távozott és a saját nyergébe ült. Eppen, a mint indulni készült, látta Sir Frigyes, a ki megragadta az alkalmat, a kis hűgavál beszégetni, míg a szemei, a bálmat és érdeklődés felre ösmérhetetlen kifejezéssel azoknak a guvernántjára néztek fel.

Nina az ablakból nézte őket elindulni. Látta Douglast a Beauclerc kisasszony oldalra mellé menni: látta Herceg Severoffot, Lady Dianát a nyeregbe segíteni és munkájá felett hosszasan időzni, mintha az nagyon kellemes foglalatosság volna, aztán a lovára pattant és egymás mellett lovagoltak és a fiatal orosz uóhó tekintete a legszilajabb bálmatlalt volt társának a szép arcára függesztve.

És Nina önkénytelenül azt gondolta, hogy ha ő volna a Stafford Douglas felesége, ő a többi férfiak bálmatlaltára semmit sem adna; ekkor a patkók dobogása megszűnt.

pontból nagyon jó hatása lesz, mert előreláthatólag csökkenteni fogja a titkos alkoholisták számát. S ez az eredmény minden-esetre felér azzal a veszteséggel, a mit a kiskereskedők szenvednek.

Értjük, hogy a kiskereskedők ezt az álláspontot nem hajlandók elfogadni s minden követ megmozgatnak, hogy érdekeiket megvédelmezhessék. Tegnap országos értekezletükön, a melyet főképpen ez ügyben hívtak össze, hatvan tagu küldöttsége választottak, a mely Láncozy Leó vezetése alatt ma járt Lukács László pénzügyminiszternél.

Láncozy Leó, a küldöttség szónoka híven elmondotta a kis- és közép kereskedőknek azon serelemét, a melyet az új italmerési törvény okoz s arra kéri a pénzügyminisztert, hogy a palackokban kimérhető pálinkának az árát 60 krban állapítsa meg. A tiszta szeszre vonatkozólag azt óhajta, hogy a törvényszakasz úgy módosítsassék, hogy 2 decziliterről kezdve szabadon forgalomba hozni. Végül pedig arra kéri a minisztert, hogy a szeszadó kivetésénél a kereskedők szaktestületei is képviselve legyenek.

Lukács László pénzügyminiszter kijelentette, hogy a mikor az új állami italmerési törvényt megalkotta, tudatában volt annak, hogy bizonyos érdekek miatt a kocsmárosok és pálinkakereskedők összeütközésbe jönnek. De morális szempontból szükségessé vált, hogy az eddigi állapotot megszüntesse a törvényhozás. Szívesen fogadja a kiskereskedők kérését és kijelenti, hogy a mennyire lehetséges, a kormány mindent meg fog tenni, hogy sérelmeiken segítsen.

A küldöttség azután ott járt a kereskedelemügyi miniszternél is, a ki szintén megígérte, hogy figyelemre fogja méltani a kiskereskedők óhaját.

Ha szigorúan vesszük a dolgot, mind a két miniszter válassza inkább a mértékletesség barátait, mint a kiskereskedőket nyugtathatja meg. A pénzügyminiszter ki is emelte eljárásának morális indokait. S ennek igazán örülhetünk, mert végre a hatalmon levők is tanuljel adják annak, hogy nemcsak a külszín kedvéért, hanem komolyan hozzálátnak a nép erkölcesinek javításához és egészségének megmentéséhez.

Ámde a kiskereskedők se vesztiszenek, hanem a helyett, hogy a pálinka árának leszállítását kérelmezik, keressenek inkább másban rekompenzációt. Csináljanak beszerzési szövetségeket, vásárolják többi árujukat nagyban közösen s mindjárt pótolva lesz az a hiány, a mely az új italmerési törvény rendelkezése folytán a pálinkakimérés körül mutatkozik.

Fontos tárgya volt az értekezletnek az „országos egyesület” létesítése is. Ennek előadója a „kolozsvári kis kereskedő társulat” titkára Csokonai Vitéz Mihály volt. Ki a fővárosi lapok által is méltott lelkes, hazafias eszméktől áthatott, nagy tetszéssel fogadott beszéddel nyújtotta be erre vonatkozó határozata javaslatát. Mely bár néhány felforróló által ellenzetett is, — a többség által teljes egészében elfogadott, s a tervezetek elkészítésére egy 6 tagu bizottság küldetett ki.

Tanitók gyűlése és kegyelete.

Szép és kegyeles közgyűlést tartott a „Beszterce Naszódvármegyei Általános Tanító-egyesület” folyó hó 16-án Besztercén, a vármegyeház nagytérében s ugyanekkor leplezték le néhai Benedek János kir. segéd-tanfelügyelő, az egyesület volt nagyérdemű elnökének az ev. luth. temetőben a halás tanítók által összetett pénzből állított síremléket is. E kegyeles gyűlésen az egyesület összes tagjai jelen voltak, de megjelentek gróf Bethlen Pál főispán és Kulesz Godofred alispánnal a vármegyei tisztikar, Kendefi Domokos törvényszéki elnök, Laitner Elek erdőigazgató, Babarczy Ferencz pénz-

ügyigazgató, özv. Benedek Jánosné Kolozsvárról és nagyszámu tanügybarát.

A közgyűlés mindvégig komoly és ünnepélyes színezetű volt, de egy-egy tárgynál a lelkesedésnek oly magasztos kitörését észleltük és ezen lelkesedést oly tetekben nyilvánította, melylyel nemcsak vármegyéjének, de hazánk összes lakosságának dicséretét és elismerését érdemlik meg a derék tanítók.

A közgyűlést a tanítói daloskör által szabatosan előadott „Hymnus” után Jancsó Gábor az egyesület derék elnöke nyitotta meg. Szép és lelkes beszédben méltatta dr. Wlassics Gyula miniszternek a hazai tanügy és általában a kultura haladásá és emelkedése érdekében tett intézkedéseit.

Beszéds végeztével nagy lelkesedésközött a miniszterhez fűdvölz sürgöny küldetett. Ugyanekkor felolvastattak Ujváry Bélának a Néptanítók Lapja szerkesztőjének és a „Kolozsmegyei Tanító-egyesületnek” üdvölz íratát, melyek lelkes éljenzéssel fogadtattak.

Az egyesület mult évi igen sokoldalú működéséről Mihály Gábor egyl. főjegyző számolt be, melyért jegyzőkönyvi köszönetben részesült. Ezután Solymosi Zsófia naszódí áll. isk. tanítónő ült az előadói asztalhoz és a „női kézimunkának a jótékony-ság szolgálatában” állásáról terjesztett elő, a közp. választmány javaslata alapján — vitapontokat.

Ezek egyhangulag elfogadtattak és a gyakorlati életben való megvalósításai kimondattak. Mihály Gábor az egyl. orsz. bizottsági képviselője beszámolt a M. T. Orsz. bizottságának működéséről, mely jóváhagyó tudomásul vétetett és kifejtett működéséről köszönet nyilváníttatott. Ennek végeztével egy igen fontos tárgynak a megvitatása került szőnyegre. Olajkár Sándor ó-radnái áll. isk. tanítónak kedves és vonzó előadása alapján. E fontos tárgyak „Oszályozásoknak igazságosan való megállapítása” volt. Több hozzászólás után az előterjesztett javaslatok elfogadtattak és a vármegyei tanítószabály megküldeni határozattak, hogy az év végén való osztályozásokat azok figyelembe vevésével eszközöljék.

A központi választmány előterjesztése rendjén Axamethy Lajos miniszteri tanácsos és Halász Ferencz osztály-tanácsos egyhangulag és nagy lelkesedéssel tisztelőbeli tagokkal választattak s erről táviratilag is értesítettek és üdvözöltettek. Kitérő lelkesedést észleltünk a Tanítók Háza ügyének tárgyalásánál. Az egyesület elhatározta, hogy ahhoz 500 koronával járul; a tagok nagyrésze pedig kimondotta, hogy a Tanítók Háza céljaira fordítandó részes jegyekből egyet-egyet magához vált és összesen 800 koronát jegyeztek alá a kitett ivre. Így e napon a „Beszterce Naszódmegyei” tanítók az említett célra egyelőre 1800 koronát ajánlottak meg. Ha tekintjük, hogy ezen egyesülettől az oláh és szász tanítók teljesen távol állanak és csak e keleti határszelen a kulturális megvédésére kirendelt csekély számból álló állami és községi tanítók jegyezték-e szép összeget alá: akkor az elismerést és dicséretet e kis had teljesen megérdemli.

A központi választmánynak még igen sok előterjesztése volt, de ezek közül csak azt említjük fel, hogy a néhai Benedek János síremléke és vasrácsozattal való bekerítése 200 ft 70 krba került, melyből egy kevés összeg még hiányozván, a közgyűlés annak az egyesületi pénztárból való kifizetését elhatározta.

Miután még Bedő Dénes naszódí áll. isk. igazg. a gyakorlati tanítások bírálati rendszerét előadta, kezdődött a leleplezési ünnepély. Dr. Csernátóni Gyula kir. tanfelügyelő emlékbeszédet tartott, melyben Benedek János életét beható részletességgel, kiváló lélektani ismeretekkel s az ő általa az elhunyt iránt viseltetett érzésének teljes melegével rajzolta.

Dr. Csernátóni Gy. egyszerű és ke-

már eljött a beteg asszonytól, a hosszasan tartó látogatás után, melyről érezte, hogy saját magának javára szolgált; mert előbbi életében megszokta volt a szegények és beteges felkeresését és a régi napokban szívesen látott vendég volt a szegény kottagokban.

A szokottnál későbbre járt az idő, midőn King Jenit elhagyta és a mint hazafelé indult, az a kényelmetlen érzése volt, hogy az estalkony homálya gyorsan borult a földszínére és hogy hosszú ut van előtte. De Nina nem volt ideges, vörös köpenyegét magára vonva, melyhez hű maradt, bátran lépdelt előre.

Hideg volt, finom eső kezdett szitálni, a mint Longdale falut elhagyta és az ország-utra tért; szíve egy pillanatra, a mint az előtte elnyúló és emberi lakástól ment hosszú utra nézett; de igyekezett felemelt lenevetni és lépteit gyorsítani, ámbár nagyon rövid idő múlva tudta, hogy felelme nem volt alaptalan; mert, mielőtt száz méternyi távolságra haladt, egy félelmesnek látszó ember állott fel az országot szőlen levő kavics halomról, melyen ült volt és a kérdés és alázatoságnak azon különös vegyülvével közeledett hozzá, a mi nem volt megnyugtató.

— Jó estét kisasszony — mondá daczosan. Egy szegény embernek nem tudna valami csekélységet adni, hogy segítségére legyen?

Nina habozott, annak az embornak nem szerette a kinézését és bosszantotta, hogy kénytelen volt segítségére lenni, de nem merte azt tőle megtagadni és kezét a zsebébe tette, hogy erszényét kivége, midőn remületére úgy találta, hogy az nem volt ottan és aztán észbe jutott, hogy azt a reggeli ruháját zsebében felejtettem.

(Polytatása következik.)

setlen szavakban tartott beszéde oly hatást gyakorolt a jelenlevőkre, hogy a szemek megteltek könnyrel és mint egy néma sereg vonult ki az egész tanítósg és közönség a gyászos övezetgyel együtt az ev. luth. temetőbe, a néhai sirjához, hol örök álmát alussza, de melyet már egy szép emlékkő jelez, örök időkön keresztül, őrizve az elhunytinak emlékét. Itt a magyar iparos dalárda — melynek egy időben vezetője volt — adott elő egy szép gyászalt, melynek végeztével Jancsó Gábor egyl. elnök mondott egy meghatározó beszédet, imát rebegve a Mindenhatóhoz: „hogy az oly korán jobb létre szenderült elnökünknek, barátunknak emlékét szentelje és áldja meg mi közöttünk.” A kö 3 méter magas gula alakú s rajta a következő felirat áll: „Itt nyugszik Benedek János kir. segéd-tanfelügyelő, a Beszterce Naszód vármegyei Általános Tanító egyesület nagy érdemű elnöke. 1857—1898. Emelte az Általános tanító egyesület.” Legyen emléke áldott!

E kegyeles ünnepély után a közgyűlés tovább folyt s az egyesület számadásai és költségvetései tárgyalattak. Az egyesület vagyoni helyzete a következőleg áll: segély alap: 1366 ft 46 kr, a pénztári alap 339 ft 50 kr. Künn levő kölcsönök összege 471 ft. Az összes vagyon tesz 2330 ft 54 kr. Ezek után indítványok tárgyalattak, melyek közül felemlítjük, hogy a fuvar ésapidíjak felemelése, valamint a postai portómentesség megadása iránt az országgyűléshez kérvény intézése határozottatott el, s ugyan erre a hazai társ egyesületek is felszólítottak. A tisztújítás rendjén a régi tisztikar újból megválasztott. Elnök lett Jancsó Gábor, alelnök Sebestyén József, főjegyző és országos bizottsági képviselő Mihály Gábor, pénztáros Molnár Albert, tanszertáros Nagy Árpád és választott egy 6 tagból álló választmány.

D. u. 1 órakor a „Magyar Király” vendéglőben közhébd volt, hol felköszöntök mondottak: Ő Felsőgére, a magyar kormányra, a főispánra, a kir. tanfelügyelőre, az ujonnan választott tisztelőbeli tagokra, a tisztviselőkre és az egyesületre. Így végződött ez egyesület közgyűlése, melyről mindenki megelégtlenül távozott haza.

9.

SZINHÁZ.

Magdolna. Szombaton a sok műsor-változási viszontagság után utolsó perczenben Rákosi Jenő darabját rántották elő. Ez volt a legjobb előadás, a mit az idén a kolozsvári Nemzeti Színházban láttunk. A czimzerepet Fáy Szeréna játszta megrázó erővel. A többi szereplők egytől-egyig mind teljes dicséretet érdemelnek.

A párisi rongyszedő. Vasárnap délután ez a jóízű rémdráma került színpa. Az előadás mesésen rossz volt, bár *Szentgyörgyi* a czimzerepet bámulatos geniálitással játszta.

Piros bugyelláris. Tegnap este népszínmű előadás volt. De jaj! Halottak napja még el sem következett s a halottak már is kikelték sirjaikból. Szavahihető spiritiszták beszéltek, hogy *Csepregyhát* fehér lepelbe burkoltan, komor ábrázattal fels alá járkálni látták a színház folyosóin. Szegény. Bánt-hatta őt az, hogy a színház vezetősége az ő népszínműveit *orfeum-posszával* tévesztí össze. De nemesak ő a szegény: a publikum is. A *városhelyi színházról* akarnak neki *népszínmű énekesnőt* liferálni. Oh, kolozsvári *Nemzeti Színház!* Hát ide jutottál?!

Keglevich István gr. v. b. t. t. a budapesti Nemzeti Színház és a M. Kir. Operaház intendánsa ma reggel Kolozsvárra érkezett. Keglevich gr. azért jött Kolozsvárra, hogy *Britannicus* mai előadását végig nézze.

Kolozsvári vértanuk gyász-ünnepélye.

Kolozsvár, okt. 22.

Gyönyörű időben, impozáns ünnepet rendezett a kolozsvári orsz. történelmi erélye muzeum tegnapi délután, a Kolozsvári bitófán kivégzett Tamás András és Sándor László vértanuk halálának 50. évi fordulója alkalmából.

Az ünnepen mintegy 6 ezer ember vett részt. A kirándulókat mély halálra kötelezte s a kirándulás sikerét biztosította a magyar államvasutak igazgatósága és kolozsvári üzletvezetősége, díjtalanul bocsátván külön vonatot a kirándulók rendelkezésére. A külön vonat 36 vasuti kocsi szorongsáig megtelt. Mintegy 2000—2200 főre menő ünnepelő rándult azon ki. Az öreg honvédek Nagy Pál számtanácsos vezetése alatt, az egyetemi hallgatók testülete gyászlobogó alatt Sárkány Loránd köri elnök és Asztalos Kálmán alelnök vezetése mellett. Az államvasutak főműhelye zone és ének-karral, a vasuti munkások olvasó egylete Török Sándor elnök vezetésével. A kolozsvári üzletvezetőség tisztikara Pollák Lajos felügyelővel teljes számban vett részt a kivonulásban s a legna-

gyobb gondnal és figyelemmel voltak a vonnattal kirándult közönséggel szemben.

Kolozsvármegyei tisztikara gróf Lázár István alispán és Csiszár Gyula főjegyző vezetése alatt jelent meg. Kolozsvár város tisztikara, mint a muzeum védnöke dr. Esterházy László főjegyző és Farkas Árpád aljegyző vezetése alatt jelent meg. Megjelent a kolozsvári theologiai fakultás, a tanító- és tanítónőképző-intézetek, a r. kath. seminarium növendékei és számos, alig elő sorolható tan- és más intézet, hivatal és hatóság testülete.

A kirándulók kétharmadrésze kocsiakon és gyalog tette meg az utat. Midőn kevésseled u. 3 óra előtt a vonat kiért, tengernyi nép lepte el egész hosszában az emlék körüli területet.

A közönség először a sirhoz vonult fel. Itt *Szekeres József* r. k. lelkes és tanár tartott gondolatokban gazdag, hazafias érzéstől áthatott szép beszédet az ötven évvel ezelőtt kivégzett vértanuk felett. Beszéde végén imára szólította fel a jelenlevőket a vértanuk lelki nyugalmaért és a haza boldogságáért. A közönség pár perczig némán imádkozott, a mely jelenet és a vasuti zenekar Hymnusa oly hatást gyakoroltak a lélekre, hogy a jelenlevők nagy részének szemeiben könnyek csillogtak. A sirtól az emlékhöz tért vissza a közönség a Rákóczi-induló mellett. Itt *Deák* Albert elnök nyitotta meg az ünnepélyt, vázolta a nap jelentőségét, felolvasta a kivégzettek vonatkozó Urbán által hozott alábbi ítéletet:

Ítélet.

Erdélyi, Csíkszék, Mádéfalva helységbeni születési cs. kir. czimzetes őrnagy Tamás András, ki is vallásra néve r. katolikus és csak-ugyan erdélyi Csíkszék, Iapolca helységbeni születési Sándor László, ki hasonlólag a vallásra néve r. katolikus, az elnök végbe vitt törvényes vizsgálat rendjén megvallották még pedig:

Őrnagy Tamás András, hogy ő a pártitű sereg szolgálatába lépett, előléptetését attól elfogadta és a pártitűk érdekében problemázikat bocsátott és terjesztett légnyen, melyek alatt a csíkszéki székekely halálbörténés terhe alatt nemcsak az uralkodó ellentállásra szólaltak fel, hanem a debreczeni gyűlés által akkori Április 14-én hozott határozata is tudokra adatott: megvallotta végre azt is, hogy folyó évi Junius havába a csíkszéki nemzeti őrséget rendezte, s azt mint fővezér a cs. kir. seregek ellen csatára vezérelte legyen, mi okon Tamás András felségvérsérti büntényeit, nyugpénze, elvesztése őrnagy hivatalából elmozdítása és minden a közállományi kincstár kártalanítására szolgáló vagyonának elvesztése mellett kötél által akasztó fán leendő kivégzésre ítéltetett.

Sándor László pedig megvallotta, hogy 17 pálosi oláhok, kiket Udvarhelyre vala kísérendő minden alap és ok nélkül agyonlővetett, továbbá bébizonyítottak, hogy egy pálosi oláhok, ki akkor történetesen ugyanazon uton szekérrel jött, hasonlólag agyon lővetett, — mi okon nevezett Sándor László gyilkosság vétkéért akasztó fán kötél általi kivégzésre ítélt.

Mely ítélet megerősítetté és kihirdettéven a nai napon két vádlotton végrehajlatott.

Kolozsvárt, október 18-án 1849.

A cs. kir. kaditörvényszéktől.

Az ítéletet Tamás András egykori sógora néhai Sántha István hagyatékából a történelmi muzeum őrzi.

Urbán Haynaut igyekezett utánozni az ítélet hozatala után. Felvonatta a fellegharba az ágyukat, az egész helyiséget fogyerbe állította s a polgársághoz proklamációt bocsátott ki, hogy halál fiaí mind azok, a kik a foglyok kiszabadítását megkísérlték.

Ez okozta, hogy a kivégzésen alig volt jelen valaki a városi polgárság köréből.

A kivégzettek utolsó utjára *László Márton* szent ferenczrendi szerzetes kísérte ki, ki közönségesen Marci bácsinak hívták s ki 1863-ban halt meg.

Az ítélet Szabó nevezetű, fájdalom székely hadbíró fogalmazta és ő olvasta is fel a kivégzés helyén.

A kivégzés alkalmával ködös, csuf idő volt.

Deák Albert beszéde után a zenekar a Hymnus-t játszta, azután Herepey Gergely tartott egy lelkesítő, szépen kidolgozott, gyönyörű emlékbeszédet, mely a hallgatóságot magával ragadta s szívét hazafias érzéssel töltötte meg.

Ő utána Kabina Géza egyetemi hallgató szavalt érzéssel, zajos tetszést és éljenzést kelte.

Ezután Asztalos Kálmán egyetemi köri alelnök lépett az emelvénnyre, s az egyetemi fiatalok kegyeletét és hazafias érzését, ön-feláldozó készséget tolmácsolta emlékbeszédében ifjú erővel és hévvel.

Végül Deák Albert zárta be a szép ünnepélyt megemlékezésén a jelen levő honvédekről, kik között ott volt az öreg 87 éves Horváth Ignác huszár alezredes, ki bárha szemévilágát veszítette, lelkének világával, hazafias érzületével együtt ünnepelt az ünnepökkel. A közönség körülfogta az öreg katona kocsiját és elhalmozta lelkesedésének, szeretetének minden jelével.

Ekkor a külön vonat sipja 3 élelet sipolt, a közönség egyrésze felszállt a kocsiába, a másik rész pedig az országotat egész hosszában ellepvn, visszatért a városba.

Meg kell említenünk, hogy az emlék és a sirtók szépen volt feldíszítve, koszoruk-

kal megrakva és a rácsozat nemzeti szalag-
gal ékítve. A díszítést, rendezést Gy. Sipos
Károly eszközölte. Az emlék és sírkő felira-
taif. Reiman K. sírkő gyáros sajátkezü-
leg kiujtotta. Ladovitzky kolozsvári asztalos
felajánlta, hogy lépcsőt készít az emlék ta-
lapzatához. A koszorúk között Tamás An-
drás emlékére küldtek egy igen szép koszo-
rut, Vincze István és neje, özv. Benárd Jó-
zsefné és mások koszorúit ékítették az em-
léket.

Este a New-York szálló külön termében
társas estély volt. Itt a szálló tulajdonosa,
ki hosszu ideig Amerikában zászlovívója volt
a magyar hazafias érzés ápolásának és a
Kossuth kultuszának, itt is megmutatta ál-
dozatkészségét, a mennyiben 16 szegény hon-
védet vendégelt meg borral. Az estélyen a
rendezés és az egyetemi fiatalság vezető-
sége is részt vett.

Mária-ünnep.

A kolozsvári csodatevő B. Szűz Mária jubiláris
ünnepélyének
sorrendje:

1. Október 22-én d. u. fél 6 órakor szent
olvasó és püspök urunk bevezető szent-beszéde a
főterei plébániái templomban.

2. Október 23., 24., 25. napjaiban napon-
ként reggel 7 órakor szentséges mise és 8. 9. 10. 11.
szent áldozás az akadémiái templomban, d. u. fél
6 órakor csendes szentmise, szent olvasó áhita-
tosság és szentbeszéd a főtemplomban. A szent
beszédet tartja dr. Wolafka Nándor cs. püspök
nagyváradi kanonok, debreczeni prépost.

3. Október 25-én a Status-gyűlés alkalmá-
ból d. e. 9 órakor „Veni Sancte” a főtemplom-
ban, d. u. fél 6 órakor szent olvasó áhítatosság
ugyanott.

4. Október 26-án reggel 7 órakor szent-
mise a főtemplomban, közös szent áldázzással, mely
alatt énekelnek a leányiskola tanulói, háromgyed
9 órakor a székesfehérvári püspök urat fogadja
a papság a főtemplom a tájában s a chorushan
a Kolozsvári Dalkör éneklő az „Ecce sacerdos
magnus”-t. 9 órakor a papság állást foglal a fő-
oltárnál és a choruban a kolozsvári r. kath. fő-
gymnasium tanuló ifjúsága éneklő „Boldog
Asszony Anyánk” egy szakaszát, mely után a
„procedamus in pace” énekelvén a diaconus, a
körménét indul a „minden szentek litániájának”
éneklése mellett az akadémiái templomba, az ösz-
szes r. kath. templomok harangjainak meghúzá-
sával.

5. Az akadémiái templomban csendes misét
mond a kassai püspök, mely alatt a kalazántinumi
növények éneke szól s melynek végén rövid kö-
nyörgés és följajlási ima lesz.

6. Az akadémiái templomból könyörgés után
a körmenet visszaindul a főtemplomba, énekelve
a „Nyujtsd ki a mennyből kegyes atyánk kezé-
dét” szakaszait, folytatolag „Hozzád főhazakodunk”
énekekkel. A főtemplomban ünnepélyes szent misét
mond a nagyváradi bíboros püspök, kit a papság
a plébániától a templomig két sorba állítva fo-
gad és a templomba kísér: mise alatt a Kolozs-
vári Dalkör a katona-zene körmenekedésével éne-
kel. Ezután a szent beszéd lesz s ezután a főol-
tárnál a teljes bucsu elnyeréseért imák mondat-
nak s a nagyváradi bíboros püspök kiosztja a
pápai áldást.

7. A pápai áldás után a papság az összes
harangok zúgása közti lakására kíséri a bíboros
püspököt. Délután fél 6 órakor ünnepélyes isteni-
tiszteltet a *lorettói litánia* elindításkozásával szent-
ségkítélet mellett s ezután befejező szent beszéd.

Kolozsvárt, 1899. évi október hó 21-én.

A plébániái hivatal.

O. A. M. D. G!

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, október 23.

— **Gróf Majláth Gusztáv** erdélyi
r. kath. megyés püspök titkára gr. Toldalagi
István kíséretében szombaton éjjel a gyors-
vonattal Gyulafehérvárról Kolozsvárra érke-
zett. A püspök fogadtatására megjelent a va-
suti pályaháznál Pál István tb. kanonok,
Szentpéteri János igazg. tan. titkár, dr. Balázs
Endre igazg. tan. jegyző s az igazgató tanács
több világi tagja s megérkezése után ezek-
nek kíséretében hajtott a plébánia épületbe,
a hol *Biró* Béla apátplébános fogadta s ve-
zette be a lakására. A püspök vasárnap
reggel 7 órakor misét mondott a kegyesren-
diki templomban s néhány hívót meggyón-
tatott. Mise után a r. kath. főgymnásiumba
ment, a hol jelen volt a tanuló ifjúság ré-
szére tartott exortáció s ennek végén lel-
kes beszédet intézett az ifjúsághoz, melyben
a kegykép ünnep fontosságát vázolta. D. e.
a Károli kórház új helyiségeiben meglátog-
gatta az ott alkalmazott apácákat. Később
a plébánia lakban a Szent-Ferencz-rendi szer-
vezetnek László Polikárp tartomány főnök
zetése alatt négy tagú küldöttsége jelent
meg, kiket a püspök igen szívesen fogad-
ott. Délután fél 6 órakor részt vett a plé-
bánia templomban tartott litánián s annak
végén szentbeszédet mondott.

— **Dr. Wolafka Nándor** címzetes
püspök debreczeni prépost-plébános, ki egyike
a r. kath. főpapi kar legrokonszenvesebb tag-

jainak, tegnap éjjel a gyorsvonattal Debre-
czenből Kolozsvárra érkezett. Az indóháznál
Biró Béla apátplébános fogadta a vendégfő-
papot, s vezette be a plébános lakban ré-
szére berendezett lakásba. A debreczeniek
messze földön híres főpapja öt napot tölt
Kolozsvárt, a hol most van először. Ez idő
alatt naponként ő mondja a szentbeszédet a
délután hatodfél órakor a plébánia templom-
ban tartandó litánián. A vendég püspök
ma reggel hét órakor gr. Majláth püspök
társaságában a kegyesrendiek templomába
ment, a hol segédkezett a gyónatásnál.

— **A kegy-kép jubileuma.** A ko-
lozsvári kegyesrendi templom főoltárán elhe-
lyezett Mária-kegykép 200 éves jubileuma al-
kalmából rendezett egyházi ünnepélyek ma
reggel vették kezdetüket a háromnapig tartó
szent gyakorlatokkal. Reggel 7 órakor a ke-
gyesrendiek templomában szentségkítéssel
kapcsolatban csendes mise tartott, melyet
a szokott segédlettel Majláth Gusztáv püspök
mondott. Mise alatt a r. k. főgymnásiumi da-
lárdá Riethly Károly tanár vezetése mellett
megható egyházi dalokat énekeltek. A misén a
gymnasiumi ifjúságon kívül nagy számú aj-
tatatoskodó közönség — köztük dr. Wolafka
Nándor cs. püspök — vett részt. Mise után
mindkét püspök többeket meggyóntatott és
megáldoztatott.

— **Lobogózzuk fel a várost.** A
kolozsvári r. k. egyházi ünnepekre Kolozs-
várra egy bíboros Schlauch Lőrincz és négy
megyés püspök fog megjelenni. Majláth Gusztáv
Károly erdélyi püspök, Bubits kassai püs-
pök, Wolafka debreczeni, Steiner székesfe-
hérvári püspökök fognak megérkezni. Nem
volt még eset reá, hogy bíborost fogadhas-
son Kolozsvár város és 4 püspök vendéget
üdvözölhessen falai között. E rendkívül ne-
vezetes alkalomból ajánljuk, hogy polgártár-
saink vallás különbség nélkül lobogózzák fel
a várost, jelölve a tisztelnek, melylyel az
egyházfők íránt a város viseltetik.

— **Erd. r. kath. statusgyűlés.** Azon
alkalomból, hogy az erd. róm. kath. status
általt igazgatótanács jelentésének felülbírála-
sára kiküldött 15-ös és a tanügyi bizottság
ma tartotta Szabó József főrendiházi tag és
Soó Gáspár gym. igazgató elnöke alatt
tanácskozásait: érdemesnek tartjuk leírni a
hangulat jellemzésére a status tagok ama vé-
leményét, hogy ők nem fognak hozzájárulni
az igazgatótanács amaz ajánlatához, hogy a
gazdasági előadó, illetőleg beállítandó jószág-
igazgató kinevezésével bízza meg a status-
gyűlés az igazgató-tanácsot. Ilyen kardinalis
jognak gyakorlását pedig nem hajlandók ki-
adni kezükből. Egyidejűleg értesülünk arról
is, hogy az igazgató-tanács jelentésének „az
alapok zárszámadásáról” szóló tételénél meg
fogják kérdezni az igazgató-tanácsot a külön-
böző alapokat terhelő 955.494 forint 40 kr.
tehát rengeteg összegű terhelő vagyon kelet-
kezéséről. Nagy vitára van még kilátás a ko-
lozsmonostori uradalom elcsereléséről szóló
jelentésnél, a mennyiben a status törzsala-
pitványi vagyonától nem szándékozik meg-
válni, valamint a Szentkirályi volt titkár ál-
tal végkielégítés fnjében kért 5000 frt tétel-
énél, a status tagok nem járulhatának hozzá
tőkecsontkításhoz annál is inkább, mert az
mindig gyümölcsöző tőke marad, míg ez évről
évrá adott nyugdíj, ha nagyobb is, csak ideig-
lenes természetű.

— **Reformáció emlékünnepe.**
Október 31-én épen 382 éve lesz annak a
világgraszoló eseménynek, hogy Luther Már-
ton ágostonrendi barát a vittenbergi vártem-
plom a tájára 95 tételt függesztett ki, me-
lyekben a többek között azt is kimondja,
hogy a bűnt egyedül Isten és nem a pápa
bocsáthatja meg. E tételek kifüggesztésének
napja az egyházjavitás kiindulási pontja s e
napot minden évben kegyelettel ünnepli meg
a protesztáns anyaszentegyház egyeteme.
Mint halljuk, a kolozsvári ev. ref. egyházköz-
ség is megünnepli és pedig, hogy az ünnep
vasárnap történhessék, e hó 29-én. A jelzett
időben az egyházközösség mindhárom templo-
mában híres szónokok fognak szolgálni, mint
Bartók György dr. püspök, Szász Gerő lel-
kész (belső templom), Herepey Gergely lel-
kész, Nagy Károly theol. tanár (külső tem-
plom), Molnár Lőrincz lelkész, Kenessey Béla
theol. igazgató, főjegyző (nagy-utcai templom)
és délután Molnár Albert theol. tanár.

— **Az Egyetemi Kör** választmánya
f. hó 21-én, (szombaton) délbén adta át
Szvacsina Géza polgármesternek a köri disz-
tagságról szóló oklevelet. A küldöttség szó-
nok Sárkány Loránd elnök beszédében hang-
súlyozta, hogy a tisztelt e nyilvánítása a
kör részéről nem a polgármesternek szól, a
ki pedig oly sokat tett Kolozsvár város elő-
haladásáért, hanem szól a férfinak és a jó
embernek, a ki szeretettel igyekszik segíteni
nemes törekvéseiben az egyetemi ifjúságot és
az Egyetemi Kört. Szvacsina polgármester
meghatottan, melegen válaszolt az üdvözlésre.
Mindig jólesik lelkének, ha együtt lehet az
ifjúsággal és munkálkodhatik érte. A szer-
etetnek csak szeretet lehet a viszonzása.
Ezt a szeretetet érezte ő eddig is az egye-
temi ifjúság iránt, de ez az érzés most fo-
kozottabb mértékben ves benne erőt, mikor
a szeretet külső nyilvánulását látja. Ezután
kérdőzködött a kör állapotáról s egyes

ügyek intézésére szíves tanácsokat adott. A
jelen voltak ismét abban a meggyőződésben
távoztak el, hogy a polgármester az egye-
tem polgárságának és az Egyetemi Körnek
ókarai barátja és előhaladásuk lelkes támo-
gatója.

— **Bucusi estély.** A kolozsvári pénz-
ügyi tisztviselők és teke társaság kedélyes
bucsuvacsorát rendezett szombaton este Nagy
Gábor központi szállodájának emeleti disz-
termében Fekete Benő királyi tanácsos, Bras-
sóba kinevezett pénzügyigazgató tisztletére.
Az estélyen közel százan vettek részt. Az
estélyt számos felköszöntő fűszerezte.

Stuckheil Gyula kolozsvári pénzügyigaz-
gató — Fekete Benőre köszöntött. Losonczy
János a polgármester képvisletében — Fe-
kete Benő és Stuckheil Gyulára. Veszprémi
Lajos — Fekete Benőre és Széki Miklós —
Fekete Benőre. Kondász — Valentin és Fe-
kete Benőre. Fekete Benő — Csávási Gyula-
ra és Valentin Adolfra. Losonczy János —
Stuckheil Gyulánéra. Sipos Albert — Gönczi
Árpádra. Dr. Stereczky Vincze — Stuckheil
Gyulára. Dobál Antal — Erdélyi Károlyra.
Dr. Erdélyi Károly — a társadalmi szellemre
és Fekete Benőre. Göncz Árpád — dr. Erdélyi
Károlyra. Kondász Ferencz — Szvacsina
Géza polgármesterre. Tósa László — Fekete
Benőre. Valtz Lajos — Kazay Rezső dohány-
gyári igazgatóra. Margetsch Károly — Fe-
kete Benőre. Széki Miklós — Kondász Fe-
renczre. A mulatság a hajnali órákig tartott.

— **A vértanúk levelező lapja.**
Az 50 éves évi forduló emlékére 2000 darab
levelező lapot nyomtatott a rendezőség,
melyre a kivégzettek vonatkozó adatokat
nyomtatattak az emlék oszlop rajzával s a
Kossuth képevel ékítették. A lapokat egy el-
kapodta a közönség, hogy abból egyetlen
példány sem maradt. Miután sokan nem jut-
hattak ily lapokhoz, a rendezőség néhány
száz példányban változatlanul lenyomatta.
Különbség csak az lesz, hogy a mostani la-
pokat fehér papírra nyomtatják. Ily lapokat
Böckel Károly üzletében és Stief Jenő áru-
házában talál a közönség.

— **Sajtóper.** Holnap nagyszabású
sajtóper veszi kezdetét a kolozsvári kir. tör-
vénszéknél. Szabó Samu tanár felperes
Szász Károly és társa elleni rágalmaszás és
becsületlen és czímen folyamathat telt per
kerül szőnyegre. A tárgyalás d. e. 8 órakor
veszi kezdetét.

— **A miniszter válasza.** A kolozs-
megyei tanító testületközgyűlése alkalmából,
mint írunk, táviratilag üdvözölte Wlassics
Gyula közoktatásügyi m. kir. minisztert. A
miniszter a táviratra a következő tartalmu
sürgönynyel válaszolt az elnökhöz:

„A tanító testület közgyűlésének alkalmából
fogadja és tolmácsolja kérem meleg üdvözléte-
met. Kívánom a tanügy érdekében kifejtett ha-
zafias munkálkodásukat a jövőben is méltó
eredmény koronázza.”

Wlassics.

— **A püspök arcképe.** *Kövéry*
Endre, Kolozsvárnak ez elismert nevű festő-
művésze ismét egy jeles alkotással szaporí-
totta eddigi sikereinek a számát. Legújabbán
az ujonnan épített gyulafehérvári r. kath.
főgymnásium díszterme számára megfestette
gróf Majláth Gusztáv püspök térdképét, mely
— a mint erről mindenki meggyőződhetik —
az ifjú püspöknek nem csak teljesen élethű,
hanem minden részletében nagy műgonddal
kidolgozott képmása. A pompásan sikerült
kép a Vojth Miklós főterei üzletének kiraka-
tában van közszemlére téve, s folyton nagy
közönség látható ott, mely érdeklődéssel szem-
léli a kiyáló műalkotást.

— **Egy ominozus czimtábla.** A
Szentegyház-utca elején lévő gr. Mikó-féle
ház sarkán egy utczei lámpa áll. Ennek az
volta a rendeltetése, hogy világítson a Szent-
egyház-utczában is. Amde ebben a rendel-
tetésében alaposan megzavarja ezt a külön-
ben teljesen jókaratu lámpát egy a napok-
ban odafigyeltetett szokatlanul nagyterjedelmű
czimtábla, mely kiugró alakban olyképp helyoz-
tetett el, hogy az egész lámpát elföldi s a
fényt nem engedí a Szentegyház-utca felé
terjedni. E miatt aztán ezen utcának jórés-
ze állandó sötétségben van, dacára, hogy a
lámpa becsületesen végzi a dolgát. Kérjük
az intézőket vagy azt az ominozus czimtáb-
lát tételesséq lejjebb, vagy a lámpát emeljük fel.

— **A közuti ünnepnapja.** Soli böj-
tös nap után tegnap ünnepnapja volt a ko-
lozsvári közutinak. A vasut felé és a külma-
gyar-utca felé két-két kocsival ellátott vona-
tok közlekedtek és minden kocsi zsutolóság
megtelt, még a felhágón is álltak passaserek.
E népvándorlás teljesen fővárosi színezetet
adott Kolozsvárnak. Gyalog, kocsiokon, kerék-
páron mindenki igyekezett Szamosfalva felé.
A kirándulóknak nagy sokasága lepte el ün-
nep után a Nagy Ferdinánd vendéglőjét, hon-
nan késő éjjelig tartott a bevonulás.

— **Közlekedési mizeriák Kolozs-
várt.** Kolozsvár város tanácsának figyelmét
arra, hogy tekintettel a Kolozsvárra jövő nagy
számú idegenekre, a bérkocsik, kocsiok és
lovak felett tartasson szemlét. Olyan rozsan-
tak, piszkosak a kocsiok, rongyosak és szur-
tosak a kocsiok, kimustráltak a gébek, hogy
szegénytelen. Ügyteltesen arra is, hogy a ta-
riffa ki legyen függesztve, mert zsarolnak
ezek az ágról szakadt, rongyos kocsiok.
Tegnap a honvédemlékhez való kivonulását
3 frtot kövelett egy egyfogatu bérkocsi. Az

ily zsarolásoknak szabályzattal kellene elejét
venni.

— **Óra a Szt.-Péter templomon.**
A külsőmagyar-utca végén levő Szt.-Péterről
nevezett templomn órát helyzetett el a
napokban a templom gondnoksága. Ezzel a
lakosság rég érzett szükségletét elégítette ki
a gondnokság. A szép új órát Balogh József
polgártársunk helyezte el a templomn.

— **A Hegyalja szüretje.** Tokajból
jelentik: A legutóbbi napok nagyon javították
a szüreti kilátásokat. Mennyiségre nézve
ugyan kevesebb szőlőre van kilátás, mint
tavaly, de ha a szép idő szüretig tart, a
minőség elsőrendű lesz. Az általános szüret
tegnap kezdődött. Egyes szőlősgazdák már
javában szüretelnek és 50 forintjával adják
el a mustot. A nagyobb szőlőkben november
első napjaiban kezdődik a szüret.

— **Eljegyzés.** Mihályi Zoltán, az első
magyar általános bizt. társaság helybeli vezér-
képviselőségének derék főtitkára a napokban
tartotta eljegyzését Szende Klárika kissaszony-
nyal, Szende biztosító-intézeti aligazgató ked-
ves és szép leányával Budapesten.

— **Műlábra.** Pollák és Clauser czég
az Ellenzék pönteki számában említett mű-
lábra 2 koronát adott. Rendeltetési helyére
juttattjuk.

— **Néppárti gyűlések a Székely-
földön.** Október 29-én két néppárti gyűlés
lesz a Székelyföldön: Háromszék-megye Kézdi-
Szentlélek és Nagy-Nyujtód községeiben.

— **Egy humánus katonai rende-
let.** Schwitzer altábornagy, a temesvári he-
dedik hadtest parancsnoka, rendeletet küldött
az összes csapattesteknek, szigoruan meg-
hagyva, hogy:

1. az ujonczok betanításánál csakis oly
intelligens albiszketek alkalmazzanak, a kik-
nek kellő emberismeretük van;
2. az ujonczokkal mindenkor humánu-
san kell bánni, s ez okból szigoruan megtiltja
a pofazást és egyéb sértetést;
3. a katonák nyelvismereteire különös
tekintettel kell lenni.

Tisztelt a temesvári hadtestparancs-
noknak, hogy ezt a rendeletét kiadta. A kö-
telekségek, melyekről benne szől régiek, de a
szigor, melylyel kihirdeti őket minden jó em-
ber szívát és elméjét meghódító, nemes.

— **Nagy bányaszerezetsétség
Vaskón.** A bányakatasztrófáról kiváltképp
az utóbbi időben szomorú hírre jutott Re-
sicza közelében, az Osztrák-Magyar Állam-
vasut-Társaság vaskói vashányaművében, a
dogacska Márkus-tárnában ismét katasztrófa
történt, melynek hét ember esett áldozatul.
Egy szomszédos vég elhagyott tárna egyik
teknőjében évek óta nagygyűnyűség viz gyü-
lemlett össze. Sziklafal választotta el ezt a
medenczét a vaskói bányától. Az utóbbi idő-
ben azon dolgoztak a bányamunkások, hogy
a mi vasérc még e teknő tájékán van, ki-
aknázzák. Hosszu, 236 méteres csatornát
kellett a végből csinálni, hogy ezen meder-
ből a vizet levezessék. — A mult napokban
délután három óráját is ezen a mun-
kán dolgozott hat bányamunkás, még csak
egy falat kellett átrobbantaniok, ekkor történt
hogy óriási robajjal beszakadt az egész fals
zugva hömpölygött be a tárnába a gyilkos
vizáradat. A beomlás oly hirtelen történt,
hogy nem tudott menekülni senki. A katasz-
trófa színhelyének közelében volt Roosz Jó-
zsef bányaműnök. A lelkiismeretes tisztviselő
odarahant, hogy segítsen, ha még lehet, de
elérte őt is a tragikus végzet, a beözönlő
gyilkos gázok elbódították, a rohanó vizár
őt is elsodorta s belefulladt a hat szerencsét-
len munkással együtt a fekete habokba.

— **Szabadkai csendélet.** Még alig
csináltak le Szabadkán a legutóbbi köz-
gyűlésen lejátszott botránnyok miatt feliz-
gatott kedélyek, már újabb szenzáció képezi
a városban a beszéd tárgyát. Lovag Martyn
Albert városi hivatalnok tegnap este egyik
barátjával, ifjabb Gálffy György Kolozsvárt
is jól ismert gyógyszerészszel az egyik ká-
véházban mulatott. Időgálás közben a városi
ügyek felett vitakozva, annyira összeszólal-
koztak, hogy lovag Martyn vasbotjával fejbe-
sújtotta Gállyt. A szorencsétlen ember vér-
től borítva rogyott a földre és úgy vitték la-
kására. A megsebesített gyógyszerész édes
atyja, idősebb Gálffy György, a mikor a tör-
ténetről értesült, végig járta az összes ká-
véházakat, mindenhol „azt a gazember, sik-
kasztó lovagot” keresve. Ma kora reggel lo-
vag Ma.tyn nevében már két katonatiszt
provokálta idősb Gállyt, míg csaknem ugyan-
abban az időben ifjabb Gálffy segédei lo-
vag Martynnál jártak. Nehány órával később lo-
vag Martyn Albert és ifjabb Gálffy György
már fegyverrel a kézben állottak egymással
szemben.

Ifjabb Gálffy segédei Waldberg és Gallé
honvédtisztok, lovag Martyn segédei Karas-
tovesky és Lengyel 86. gyalogezredbeli fő-
hadnagyok voltak. A felek először pisztolypár-
bajt vívtak a Szabadka melletti erdőben, há-
romszori golyóváltással 20 lépés távolságra,
5—5 lépés avance-szal vontosóví pisztolyok-
kal. Az első lövésnél lo-*vag Martyn golyója*
*Gálffy kalapján hatolt keresztül és fejről le-
ütötte,* a másik két golyó Gálffy füle mellett
sivított el, míg Gálffy lövései nem találtak.

A pisztolypárhaj eredménytelensége fol-
yán a páros viaskodást kardpárhajjal, a
„Pesti”-szálló nagytermében folytatták, mely
ifjabb Gálffy György súlyos sebesülésével
végződött. Lovag Martyn kardja két 15 cmtér
hosszu s mály sebet ejtett a mellén, s egy
veszedelmes vágást a bal karon. Dr. Váli
Dezso és dr. Klein Adolf párbajorvosok alig
voltak képesek a vérzést elállítani. Az élet-
veszélyesen megsebesült gyógyszerészt laká-
sára szállították, a segédet pedig rögtön
megkezdették idősb Gálffy és Lovag Martyn-
ügyében a tanácskozást.

LEGÚJABB.

Az „Ellenzék” táviratai, telefon tudósításai
és sürgöny-levelei.)

A király.

Budapest, okt. 22.

A király tegnap délután két óra-
kor látogatást tett Benczur Gyula mű-
termében és megtekintette a megbol-
dogult királyné arcképét, melyet ő
felsége Ferenczy Ida számára rendelt
meg a művésznél. A király megfahot-
tan szemlélte a képet és a mesterhez
fordulva így szólt:

— Kitűnően sikerült. Valóban a meg-
szólalásig hü. Igen meg vagyok elégedve.
Majd megnézte a műteremben ke-
szülő képeket, Schlauch bíboros arcz-
képét és azt a képet, a mely azt a
jelenetet ábrázolja, a mikor a király
1896-ban az országglyülés két küldöt-
ségét fogadta. Schlauch bíboros arcz-
képére megjegyezte ő felsége, hogy
igen találó. Mikor a művész meg-
jegyezte, hogy ez csak még vázlat,
így szólt ő felsége:

— Pedig azt gondoltam, hogy a
fej már egészen kész.

Majd újból visszatért a királyné
arczképe elé és hosszasan nézte. A hó-
doló bemutatás vázlatára megjegyezte,
hogy az egyes alakok már is felis-
merhetők.

Innen elhajtatott ő felsége a Royal-
szállóba, az agancs-kiállítás megtekin-
tésére, a hol Eszterházy Mihály gr. és
Nádasdy Ferencz szolgáltak felvilágo-
sításokkal.

Gr. Clary Bpesten.

Budapest, okt. 23.

O Felsége tegnap délelőtt 2 órai
kihallgatáson fogadta gróf Claryt.

Budapest, okt. 23.

Gróf Clary osztrák miniszterelnök
ma délután 2 óra 20 perczkor Bécsbe
utazott.

Bécs, okt. 23.

Tegnap temették el Schneider ez-
redes volt párisi katonai attasét, régi
óhaja szerint katonai pompa nélkül. A
beszentelésnél jelen volt Beck tábor-
szernagy, a hadügyminiszterium számos
főhivatalnoka és a bécsi helyi őrség
sok tisztje.

Háboru.

London, okt. 23.

Ladymüthből érkezett hivatalos távi-
rat mondja: Lovasságból, tüzérségből
és gyalogságból álló csapatok ma reg-
gel 4 órakor French tábornok vezény-
lete alatt elindultak Maddirdridjébe.
White tábornok később utánuk ment.
Hir szerint néhány angol katoná meg-
sebesült.

Reggel az ellenség erejét 1000
emberre becsülték.

Erzsébetet nagykorusítják.

Budapest, okt. 22.

Erzsébet főherczegnőt, a trónörö-
kösné leányát a jövő év márczius ha-
vában nagykorusítani fogják.

A kvóta.

Budapest, okt. 23.

Egy estilap hírlélese szerint, a ki-
rály tegnap kijelentette gróf Clary osz-
trák miniszterelnöknek, hogy a mennyi-
ben a kvóta bizottságok megegyezni
nem tudnának, a magyarok ré-
széről a kvótát fölfogja emelni.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Sz. 6788—899. tkv.

1021. 1—1.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kolozsavári kir. Törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az „Economul” kolozsavári hitelintézetnek öz. Lukács Togyerné szül. Potora Mária végrehajtást szenvedő elleni 250 forint tőke-követelés s járuléka iránti végrehajtási ügyében az árverést elrendelte a kolozsavár-vidéki kir. járásbírósg területén levő Fekérd községben és határára fekvő és a fejezdi 251. telekkönyben végrehajtást szenvedő nevében álló A. I. 1—4. rend. 411—412. hrsz. házastelek és 1408, 1409, 1911, 2667, 2668. hrsz. külöségekből álló jószágterestre 504 ft becsértékben mint ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte s hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1899. évi november hó 29. napján d. e. 10 órakor ezen kir. törvényszék 14. sz. szobájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladati fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 100/0-át bánatpénzzel készpénzben, vagy az 1881. LX. tez. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 8. §-ban kijelölt oradékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t. cikk 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiadott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.
Kolozsavart, 1899 aug. hó 4. napján.

Csiszér Károly
kir. tszéki bír.

THÉK ENDRE

zongora-raktára

Kolozsavart, Unió-utca 12. sz. a. I. emelet.

Zongora-gyáram a legkiválóbb hazai- és külföldi erővel rendelkezik s nem kímélve sem költséget, sem fáradságot, az üzemet úgy rendeztem be, hogy a zongora minden alkatrésze, saját felügyeletem alatt gyáramban készüljön. Epen ezen oknál fogva azok jószágért és tartósságért minden irányban kezességet vállalom.

Hangszereim hangszépség dolgában nemcsak utolérlik a külföldi gyártmányokat, — de a legújabb találmányok alkalmazása által sok tekintetben fölül is mulják.

Árami jutányosak, a fizetési feltételek előnyösek.

Képes árjegyzék rendelkezésre áll és kívánatra bárhova megküldetik.

Gyártmányaimat a művelt nagyközönség szíves figyelmébe ajánlom.

Tisztelettel
981. 3—10.

THÉK ENDRE
budapesti zongoragyáros.

Tisztelettel van szerencsém a n. érd. közönség tudomására hozni, hogy október 1-től Kolozsavart, főter 19. szám alatt

női divattermet nyitottam.

Hosszu éveken át külföldön folytatott sikeres működésem predestinál arra, miszerint a n. érd. közönséget felkérhessem, szükséglet esetén n. becsü. bizalmával megfizetni kegyeskedjek, főterekvésem az leend, szép, divatos és pontos munkákat jutányos árak mellett készíteni.

Midőn még bátor vagyok felemlíteni, hogy műtermemben állandóan mintákat tartok a legfinomabb s legdivatosabb selymek és szövetekből — ajánlom magam és kegyes pártfogásáért esdve

Kiváló tisztelettel
960. 5—6.

INDIG MÓR
női szabó, főter 19. sz.

Videki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesítek.

Hirdetmény.

Folyó év **október hó 27-én** a hunyadmegyei gazdasági egylet által a dévai orsz. vásár alkalmával, az ottani vásártérén rendezett díjkiosztás után **Barcsay Kálmán tehenészetéből**

8 darab telivér pinzgauai tehén

fog a legtöbbet ígérőnek eladatni.

1012. 3—3

Bor és must eladás.

Gróf Teleki Géza örökösök czelnai pinczejéből 300 hl. ó-bor és az idei termésből 600 hecto különböző fajta must eladó.

A szüret f. hó 19-én kezdődik.

Bővebb tudósítást nyújt

Czelna u. p. Magyar-Igen.

Gál Lajos

uradalmi intéző.

996. 4—6.

STOWASSER J.

cs. és kir. udvari szállító, hangszergyáros, a Rákóczy-féle tárogató feltalálója.

Budapest, II. Lánchíd-utca 5. sz.

Hegedűk vonóval 3 főtől 15 forintig.
Mester-hegedűk vonóval 15 főtől 300 forintig.

Gordonkák vonóval 10 főtől 150 ftig.
Nagybőgők vonóval 30 főtől 100 ftig.
Fuvolák 2 főtől 100 ftig.

Szárnykürtök 14 főtől 20 forintig.
Czimbalmok 35 forinttól 300 forintig.

Rákóczy ősi magyar tárogató, szabaddalmazva, 20 főtől 60 ftig.
Elpusztíthatatlan, kitűnő erős hangú harmonikák, 3, 4, 5, 6, 8, 10 főtől 80 ftig.

Templomi és más zenekarok részére szükséges fuvó- és vonó hangszerek előnyös fizetési feltételek mellett legjutányosabban árban szállítanak.

Harmonika árjegyzék külön kérendő.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

777. 7—12.

Az 1895 évi cairoi s az 1896 évi londoni egészségügyi kiállításokon díszoklevél s aranyéremmel kitüntetve. Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb korodákban kitűnő sikerrel használt külszer:

Reuma-szesz

biztos s kiváló gyors hatása a test bármilyen csúszos bántalmait, u. m.: köszvény, csúsz, reuma, ischiás, asthma stb. ellen.

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idültabb eseteknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszüntette.

Fog és fejfájást 5 perc alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással **1 korona**, erősebb üveg **2 korona 40 fillér**. Főraktárak Budapesten: **Török József** ur gyógyszer-tárában, Király-utca 12. és dr. **Fgger A.** ur gyógyszer-tárában, Váci-körut 17. szám. Ugyintén a főváros összes s a vidék csaknem összes gyógyszer-tárában, valamint a készítő

Widder Gyula gyógyszerésznel S.-A.-Ujhely.

Videki megrendelések pontosan teljesítenek!

Ugyintén Kolozsavart dr. Hincz György, Wolff János, dr. Czecz Dénes, Valentini Hugó, Székely Miklós gyógyszerész uraknál, Burger Frigyes, droguista, Deésen Kracsinger Hugó gyógyszerésznel. Székely-Udvarhelyen Solymossy János gyógyszerésznel. Székely-Keresztúron Baumgartner Károly gyógyszerésznel.

1013. 2—20.

Frank-Kiss János Fiai

Kolozsavart, főter 30—31.

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy
üveg- porcellán- és lámpa kereskedésünket
valamint

Kályhagyári raktárunkat

Főter 30—31. sz. új Status palota helyeztük át és a mai napon a legválasztékosabb berendezéssel megnyitottuk.

A pontos kiszolgálatra, olcsó árak mellett legnagyobb gond fordítatik.

Kiváló tisztelettel

1019. 2—4.

Frank-Kiss János Fiai.**MATUTSEK JOZSEF**

férfi, női és gyermek cipész-üzlete

Kolozsavart, Főter 2. sz.

Megrendelések baküldött mártak, vagy lábball-minta után a legjobb anyagból és divat szerint lehetőleg gyorsan teljesítenek.

257/65 x.)

ELADÓ!

Mindennemű butor, disznővények, egy Meidinger kályha.

Értekezhetni Rákóczy-ut (Borjuml) 1. szám.

Lakatos József Koronás áruháza Belközép-utca 13. szám.

LAKATOS JÓZSEF

koronás áruháza

Kolozsavart, belközép-utca 13. szám.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, miszerint sikerült egy pár ezer darab

lemez-koszorut

olcsó árban megvenni és azt olcsón elárusítani, ennél fogva már **1 koronáért** igen szép és állandó porcellán rózsával és gyönggyel díszítve kaphatók.

Azonkívül ajánlom dusan felszerelt raktáromban levő

diszmű-, játék-, cipő- és fehérnemű áruimat, valamint 500 kivételben nagy raktárt tartok **levelezőlapokból**, ugymint virágos, főváros, vidéki város, külföldi városok stb.

20 darab ára 1 korona.

Esedezem becses látogatásért

Maradtam kiváló tisztelettel

Lakatos József.

1011. 2—5.

Lemez és gyönggykoszoruk.

Lemez és gyönggykoszoruk.

É r t e s í t é s !

Arról értesültem, hogy három évtizeden át a legnagyobb közönség számára működő és a legdisztigáltabb izlést is kielégítő butorromban és műhelyemben ügyeim rendezéséhez szükséges rövid szűkben, kegyesszerzésre irányuló roszindulata koholmányokkal ama hiteltelésekre használták fel, hogy a régi 30 éves működésem teréről visszaleptem, nyugalemba vonultam, dolgozni már teljesen képtelen vagyok, munkát többé fel sem vállalom. Minthogy kiváló izlésemről és dandus munkámról külföldön elismert nevemet megrontani másképpen versenymunkával — nem voltak képesek, mindezt csak azért híresztelték, és híresztelik ma is, hogy helybeli és vidéki régi vevőim, a kik mindenkor kizárólag engemet voltak kegyesek becses megrendelésekkel hivatni, üzletemből e szünet alatt elszakjanak.

Eppen ezért az igazságnak, előkelő vevőimnek és a magam öntények tartozom a tendenciózus rágalmak demantálásával. A mit a tenni ama tiszteletteljes kérés által, — hogy szíveskedjenek szemem meggyőződni egy próbarendelés által az összes állítások ellenkezőjé, mely alkalommal befog bizonyosodni, hogy képes vagyok pedanterietosságg, tisztaságg, tartósságg, izlés jutányosság tekintetében versenyhazai és külföldi legelőkelőbb cézgekkel éppen úgy, mint eddig, sőt godt lelkiismerettel állithatom, hogy ezentul még sokkal inkább.

Azonban nehogy félreértsem. Nem dicsekvésképen teszem ajánlatot, hanem a félrevezetett nyilvánosság felvilágosításul.

Ezek után van szerencsém jól ismert cézgemet ismét nagyra boldulatukba ajánlani, különösen új berendezések, garnitúrák kibeyonása, mindennemű javítása, átalakítása, vagy becserelése tekből. Ugyintén bátorokodom felhívni becses figyelmüket új, vagbutorokat „moly mentesítő” preparatumomra, melylyel több évtás után a legbiztosabb eredményt értem el.

Becsas megrendeléseket kérvé maradok líváló tisztelettel

415.39 — *

Duchony János és fia.**POSZLERGYULA**

989. 5—0

szövet-üzlete Belhid-utca 3. szám.

Miután a fentirt üzlet feloszlik az áruk a következő olcsó árakban árusíttatnak el

ugymint:

1 méter jó mosó barehet	—	—	—	ezelőtt 0.25 kr. most 0.16 kr.
1 méter 75 cm. széles	—	—	—	ezelőtt 0.44 kr. most 0.28 kr.
1 méter 75 cm. széles lawn-tennis	—	—	—	ezelőtt 0.30 kr. most 0.20 kr.
1 méter flanel barehet	—	—	—	ezelőtt 0.55 kr. most 0.34 kr.
1 méter szőr ruhakelme	—	—	—	ezelőtt 0.40 kr. most 0.25 kr.
1 méter loden	—	—	—	ezelőtt 0.35 kr. most 0.20 kr.
1 méter téli gyapju szövet	—	—	—	ezelőtt 0.75 kr. most 0.40 kr.
1 méter téli gyapju szövet	—	—	—	ezelőtt 0.90 kr. most 0.50 kr.
1 méter 120 cm. széles	—	—	—	ezelőtt 1.80 kr. most 0.80 kr.
1 méter 120 cm. széles	—	—	—	ezelőtt 2.— kr. most 0.90 kr.
1 nagy téli kendő	—	—	—	ezelőtt 3.— kr. most 1.70 kr.
1 nagy téli kendő	—	—	—	ezelőtt 4.— kr. most 2.— kr.
1 nagy téli kendő	—	—	—	ezelőtt 5.— kr. most 2.50 kr.
1 nagy téli kendő	—	—	—	ezelőtt 6.— kr. most 3.— kr.
1 nagy téli kendő	—	—	—	ezelőtt 10.0 kr. most 5.— kr.
1 vég rumburgi vászon széles	—	—	—	ezelőtt 9.— kr. most 5.— kr.
1 vég szélességi vászon széles	—	—	—	ezelőtt 10.0 kr. most 5.50 kr.
1 méter jó minőségű	—	—	—	ezelőtt 0.20 kr. most 0.13 kr.
1 férfi ing fehér	—	—	—	ezelőtt 1.20 kr. most 0.80 kr.

1 férfi ing fehér	—	—	—	ezelőtt 1.80 kr. most 1.20 kr.
1 férfi ing fehér	—	—	—	ezelőtt 2.40 kr. most 1.50 kr.
1 férfi ing fehér	—	—	—	ezelőtt 3.— kr. most 2.— kr.
1 darab törökös paplan	—	—	—	ezelőtt 2.80 kr. most 2.— kr.
1 darab törökös paplan	—	—	—	ezelőtt 3.50 kr. most 2.40 kr.
1 darab törökös paplan	—	—	—	ezelőtt 4.— kr. most 2.80 kr.
1 darab Clott paplan	—	—	—	ezelőtt 7.— kr. most 4.25 kr.
1 darab Clott paplan	—	—	—	ezelőtt 7.50 kr. most 4.80 kr.
1 darab Clott paplan	—	—	—	ezelőtt 8.50 kr. most 5.10 kr.
1 darab Casmir paplan	—	—	—	ezelőtt 2.80 kr. most 2.— kr.
1 darab Casmir paplan	—	—	—	ezelőtt 3.50 kr. most 2.40 kr.
1 darab Casmir paplan	—	—	—	ezelőtt 4.— kr. most 2.80 kr.
1 darab matracz	—	—	—	ezelőtt 5.50 kr. most 2.65 kr.
1 darab matracz	—	—	—	ezelőtt 6.50 kr. most 3.— kr.
1 3 darabos matracz	—	—	—	ezelőtt 10.0 kr. most 3.70 kr.
1 mider	—	—	—	ezelőtt 0.80 kr. most 0.55 kr.
1 mider	—	—	—	ezelőtt 1.20 kr. most 0.90 kr.
1 mider	—	—	—	ezelőtt 2.50 kr. most 1.50 kr.
1 nagy szőnyeg	—	—	—	ezelőtt 3.50 kr. most 1.95 kr.

Szőnyegek, selyemműek és más számtalan itt elő nem sorolt cikkek megfelelő olcsó árban árusíttatnak el.